

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRAS

Biudžetinė įstaiga, Didžioji g. 17/1, LT-01128 Vilnius tel. (8 5) 231 4139, el. p. centras@genocid.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191428780

Jurbarko rajono savivaldybės
merui Skirmantui Mockevičiui
el. paštas: info@jurbarkas.lt

2026-03-16 Nr.
I 2026-02-18 Nr. T27

Kopija
Veliuonos seniūnijos seniūnui
el. paštas: veliuona@jurbarkas.lt

-

DĖL LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRO SPRENDIMŲ ĮGYVENDINIMO

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (toliau – Centras) gavo Jūsų raštą, kuriame pakartotinai (jau trečią kartą) prašoma įvertinti viešojo objekto – P. Cvirkos gatvės pavadinimą Veliuonoje – atitiktį Lietuvos Respublikos draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo (toliau – Įstatymas) 3 straipsnio nuostatomis.

Pažymėtina, kad šis klausimas jau buvo nagrinėtas du kartus ir dėl jo priimti Centro generalinio direktoriaus sprendimai:

1) Centras, gavęs Jurbarko rajono savivaldybės administracijos prašymą pateikti išvadą dėl P. Cvirkos gatvių pavadinimų Jurbarko mieste, Veliuonoje ir Seredžiuje atitikties Įstatymo 3 straipsnio nuostatomis, šį prašymą perdavė nagrinėti Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijai (toliau – Komisija). Komisija 2024 m. sausio 8 d. posėdyje išnagrinėjo pateiktą prašymą ir pateikė išvadą Nr. 62, kurioje konstatuota, kad P. Cvirkos gatvės pavadinimas Veliuonoje pažeidžia Įstatymo 3 straipsnio nuostatas ir turi būti pakeistas. Vadovaudamasis šia išvada, Centro generalinis direktorius 2024 m. vasario 12 d. priėmė sprendimą Nr. SVOA-4, kuriuo nustatyta, kad P. Cvirkos gatvės pavadinimas Veliuonoje turi būti pašalintas. Sprendimas turėjo būti įgyvendintas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo sprendimo gavimo dienos.

2) 2024 m. gegužės 3 d. Centras gavo Veliuonos seniūno ir Veliuonos bendruomenės pirmininko pateiktą gyventojų prašymą dar kartą įvertinti minėto viešojo objekto atitiktį Įstatymo nuostatomis. Šis prašymas buvo perduotas Komisijai svarstyti, kuri 2024 m. rugpjūčio 7 d. pateikė analogišką išvadą. Vadovaudamasis šia išvada, Centro generalinis direktorius 2024 m. rugpjūčio 20 d. priėmė sprendimą Nr. SVOA-108, kuriuo nuspręsta viešąjį objektą – P. Cvirkos gatvės pavadinimą Veliuonoje – pašalinti. Todėl negalime sutikti su Jūsų rašte pateiktu teiginiu, kad sprendimas buvo priimtas, neatsižvelgus į Veliuonos seniūno ir bendruomenės pirmininko pateiktą prašymą. Minėtas prašymas buvo išnagrinėtas Komisijoje, įvertinant jame pateiktus argumentus, tačiau jie nepaneigė anksčiau padarytos išvados dėl viešojo objekto neatitikties Įstatymo 3 straipsnio nuostatomis.

Pažymėtina ir tai, kad Įstatymas neįpareigoja Centro informuoti fizinių ar juridinių asmenų apie tai, kad jų prašymas perduodamas svarstyti Komisijai, nes tai yra institucijos vidinės procedūros dalis. Įstatymas numato pareigą Centrai priimtą sprendimą pateikti vykdyti savivaldybei ir informuoti pareiškėją. Šiuo atveju Centro generalinio direktoriaus 2024 m. rugpjūčio 20 d. sprendimas Nr. SVOA-108 2024 m. rugpjūčio 27 d. buvo išsiųstas Jurbarko rajono savivaldybės administracijai ir Veliuonos seniūnijos seniūnui.

Komisija, vertindama pateiktus argumentus, atsižvelgė ne tik į P. Cvirkos literatūrinį palikimą, bet ir į jo veiklą sovietinės okupacijos laikotarpiu bei dalyvavimą okupacinėse struktūrose. Komisija pažymėjo, kad faktas, jog P. Cvirka yra sukūręs reikšmingų literatūros kūrinių ir yra gimęs netoli Veliuonos esančiame kaime, savaime nesuteikia pagrindo laikyti jį moraliniu autoritetu ar pagrįsti jo vardo įamžinimą viešųjų objektų pavadinimuose. Prie Jūsų rašto taip pat pridėtas Lietuvos literatūros ir tautosakos instituto raštas apie P. Cvirkos kūrybą. Pažymėtina, kad Komisija, vertindama viešojo objekto atitiktį Įstatymo nuostatoms, analizavo tiek P. Cvirkos kūrybinę veiklą, tiek jo politinę veiklą sovietinės okupacijos laikotarpiu. Su Centro parengta ekspertine istorine išvada apie P. Cvirką galima susipažinti Centro interneto svetainėje <https://www.genocid.lt/centras/lt/4609/a/>.

Įstatyme nustatyta, kad sprendimas turi būti įgyvendintas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo sprendimo gavimo dienos. Kadangi Jurbarko rajono savivaldybės administracijos specialistai nurodo negavę Centro 2024 m. rugpjūčio 27 d. siųsto sprendimo, prie šio rašto pakartotinai pridėdamas minėtas sprendimas. Atkreipiame dėmesį, kad neįvykdžius sprendimo per Įstatyme nustatytą terminą Centras apie savivaldybės neveikimą informuos Vyriausybės atstovų įstaigą.

Rašte taip pat nurodoma, kad Lietuvoje vis dar yra gatvių, turinčių P. Cvirkos pavadinimą. Pažymėtina, kad ši aplinkybė nepaneigia savivaldybės pareigos vykdyti teisės aktų nustatyta tvarka priimtus sprendimus. Nuo Įstatymo įsigaliojimo pradžios Centro generalinis direktorius yra priėmęs 29 sprendimus dėl viešųjų objektų – P. Cvirkos gatvių pavadinimų – pašalinimo, iš kurių 25 jau yra įvykdyti. Todėl aplinkybė, kad Lietuvoje dar yra likusių tokių pavadinimų gatvių, nesudaro pagrindo atsisakyti įgyvendinti priimtus sprendimus ar juos peržiūrėti.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, Centras nemato pagrindo pakartotinai peržiūrėti anksčiau priimtus Centro generalinio direktoriaus sprendimus.

PRIDEDAMA: 2024 m. rugpjūčio 20 d. sprendimas Nr. SVOA-108.

Generalinis direktorius

Arūnas Bubnys

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRAS

SPRENDIMAS

DĖL VIEŠOJO OBJEKTO PAŠALINIMO

2024 m. rugpjūčio 20 d. Nr. SVOA-108

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo 4 straipsnio 8 dalies 1 punktu, susipažinęs su Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos 2024 m. rugpjūčio 7 d. išvada Nr. VOA-200, kuri neatitinka minėto įstatymo nuostatos, kad viešasis objektas turi būti keičiamas, jeigu jo sudedamąją dalį, savybes, pavadinimą ar kitą elementą, neatitinkančius šio įstatymo 3 straipsnio nuostatų, galima pašalinti nepažeidžiant objekto paskirties ir naudojimo tikslo, įvertinęs faktus apie tai, kad Petras Cvirka veikė okupacinėse politinėse bei okupacinės valdžios centrinėse struktūrose; aktyviai dalyvavo priimant sprendimus, turėjusius įtakos okupacinėms politinėms struktūroms įtvirtinant sovietinę okupaciją ir vykdant represijas; P. Cvirka buvo aktyvus okupacinės valdžios organizuoto rinkimų farso aktyvistas, Lietuvos komunistų partijos (LKP) narys ir suklustotų rinkimų rezultatų pagrindu išrinktas Liaudies Seimo deputatas, jo Prezidiumo sekretorius (1940 m. birželio–liepos mėn.); rašė propagandinius Raudonąją armiją šlovinančius straipsnius; taip pat jis buvo aukščiausiojo rango okupacinės valdžios pareigūnas: vadinamojo Liaudies Seimo Prezidiumo sekretorius, keturių Lietuvos valstybingumą „de jure“ panaikinančių Liaudies Seimo Deklaracijų signataras, po Lietuvos aneksijos – LSSR Aukščiausiosios tarybos Prezidiumo narys (1940 m. liepos–rugpjūčio mėn.) bei Įgaliotosios komisijos, galutinai įforminusios Lietuvos aneksiją narys, ir nustatęs, kad visi šie faktai patvirtina, jog P. Cvirkos gatvės pavadinimas Veliuonoje, Jurbarko rajono savivaldybėje iki šiol turi sovietinę ideologinę reikšmę

n u s p r e n d ž i u, kad viešasis objektas, P. Cvirkos gatvės pavadinimas Veliuonoje, Jurbarko rajono savivaldybėje, turi būti pašalintas.

Sprendimas turi būti įgyvendintas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šio sprendimo gavimo dienos.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (Lietuvos Respublikos draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo 4 straipsnio 10 dalis).

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRAS

SPRENDIMAS

DĖL VIEŠOJO OBJEKTO PAŠALINIMO

2024 m. rugpjūčio 20 d. Nr. SVOA-

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo 4 straipsnio 8 dalies 1 punktu, susipažinęs su Viešųjų objektų atitikties totalitarinių, autoritarinių režimų ir jų ideologijų propagavimo juose draudimui vertinimo tarpinstitucinės komisijos 2024 m. rugpjūčio 7 d. išvada Nr. VOA-200, kuri neatitinka minėto įstatymo nuostatos, kad viešasis objektas turi būti keičiamas, jeigu jo sudedamąją dalį, savybes, pavadinimą ar kitą elementą, neatitinkančius šio įstatymo 3 straipsnio nuostatų, galima pašalinti nepažeidžiant objekto paskirties ir naudojimo tikslo, įvertinęs faktus apie tai, kad Petras Cvirka veikė okupacinėse politinėse bei okupacinės valdžios centrinėse struktūrose; aktyviai dalyvavo priimant sprendimus, turėjusius įtakos okupacinėms politinėms struktūroms įtvirtinant sovietinę okupaciją ir vykdant represijas; P. Cvirka buvo aktyvus okupacinės valdžios organizuoto rinkimų farso aktyvistas, Lietuvos komunistų partijos (LKP) narys ir suklustotų rinkimų rezultatų pagrindu išrinktas Liaudies Seimo deputatas, jo Prezidiumo sekretorius (1940 m. birželio–liepos mėn.); rašė propagandinius Raudonąją armiją šlovinančius straipsnius; taip pat jis buvo aukščiausiojo rango okupacinės valdžios pareigūnas: vadinamojo Liaudies Seimo Prezidiumo sekretorius, keturių Lietuvos valstybingumą „de jure“ panaikinančių Liaudies Seimo Deklaracijų signataras, po Lietuvos aneksijos – LSSR Aukščiausiosios tarybos Prezidiumo narys (1940 m. liepos–rugpjūčio mėn.) bei Įgaliotosios komisijos, galutinai įforminusios Lietuvos aneksiją narys, ir nustatęs, kad visi šie faktai patvirtina, jog P. Cvirkos gatvės pavadinimas Veliuonoje, Jurbarko rajono savivaldybėje iki šiol turi sovietinę ideologinę reikšmę

n u s p r e n d ž i u, kad viešasis objektas, P. Cvirkos gatvės pavadinimas Veliuonoje, Jurbarko rajono savivaldybėje, turi būti pašalintas.

Sprendimas turi būti įgyvendintas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šio sprendimo gavimo dienos.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (Lietuvos Respublikos draudimo propaguoti totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas įstatymo 4 straipsnio 10 dalis).

DETALŲ METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Gyventojų Genocido ir Rezistencijos Tyrimo Centras 191428780, Didžioji g. 17, LT-01128 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRO SPRENDIMŲ JGYVENDINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-03-16 Nr. 13R-160
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2026-03-16 Nr. T25-235
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Arūnas Bubnys, Generalinis direktorius, Direkcija
Sertifikatas išduotas	ARŪNAS BUBNYS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-03-16 10:05:28 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žyme nurodytas laikas	2026-03-16 10:05:39 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2026-02-13 13:35:45 – 2028-02-13 13:35:45
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jolita Bernotienė, Vyriausioji specialistė, Sekretoriatas
Sertifikatas išduotas	JOLITA BERNOTIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-03-16 10:25:48 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žyme nurodytas laikas	2026-03-16 13:20:06 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2022-06-02 10:42:53 – 2027-06-01 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, j.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	1
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Gyventojų Genocido ir Rezistencijos Tyrimo Centras 191428780, Didžioji g. 17, LT-01128 Vilnius
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Sprendimas
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	2024-08-20 Nr. SVOA-108
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20260312.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-03-17 08:47:12)
Paieškos nuoroda	—
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-03-17 08:47:12 DBSIS